

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesu Christi Homeliae quinquaginta sex, Theorematum
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.

Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIIII

Duodecim in beata Maria Magdalena reperiuntur cuius feliciter pœnitenti
imitanda. Sermo III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

sumperit, nisi vererer ne longius forsan, quam placuit vobis, cucurritatio. Proinde sermoni finem imponentes optemus omnes, ut quem commendamus amorem, faciat nos Deus magis experiri quam loqui, per Dominum nostrum Iesum Christum, qui est benedictus in secula, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

Duodecim in beata Maria Magdalena reperiuntur cuius felicitas panti imitanda. Sermo III.

Fecit Deus duo luminaria magna, Luminare maius ut praeset diei, & minus ut praeset nocti. Genesist. Duas charissimi fratres constat (vna dicam) esse Marias: quibus, siue ad nominis interpretationem, siue ad vitae seriem spectemus, non absurdum videbitur, haec thematis verba tribuisse. Ipsas namque Deus in sexu foemineo nobis constituit, haud alteraque duo Inminaria, aut duas benè viuendi normas: videlicet Mariam Iesum trem, & Mariam Magdalenam. Innocentem vnam, penitentem alteram, quarum illa exemplo suo praesit diei, hoc est, iustis: haec nocti, id est, penitentibus seu peccatoribus conuersis. Siquidem purissima illa virgo vi omnibus est innocentia speculum, ita haec Maria Magdalena nobis data est penitentia exemplum. Cuius hodie quoniarn festiva non minus penitentie quam gloriae recolitur memoria, & nos quoque veluti eiusdem imitatores, quia Poenitentium sumus in ordine constituti, nouis penitentibus, id est, nouitijs, sermonem facturus, operæ premium duxi nonnulla recensere, quæ vero poenitenti, hoc est, bono conuenient monacho, eadem omnia in fundo hac penitente nobis pariter ex Euangelio commendata. Primum itaq omnium est, congruum poenitentia locum deligere. Quod quam necessarium est, vel inde liquet, quod loci opportunitas perinde ut fuit ruinæ, ita plerumq etiam sit occasio correctioris vitæ. Accedit quod hac tempestate centum antevitrō se offerant qui abducere, quam unus reperiatur qui Christo lucrariam velit. Ad tauriora igitur loca consugiendum est. Hoc fecit beatissima Magdalena, domum Simonis, quæ tum intra se Christum continebat, extens. Credebat enim, nec sua eam fecellit opinio, hunc omnium, vbi peccata sua plangeret, locum maximè sibi conuenire. Ibi ad Christum accedens ab illo separari noluit: ipsum secura est, & quantisper potuit, eius conluctu dine vrebatur. Quo cœlos petente, ipsa quoque non diu morata, mundum deseruit, & sine Christo mundum nihil ducens, hominumq frequentia perte sa, vastam se in eremum abdidit, vbi soli viueret Deo. Nihil hic opus est fratribus charissimi, ut moneam vos poenitentia locum querere, quem fortis estis, quo non possetis accepisse meliorem. At vnum hoc hortor, sicut corpore, ita mente huic loco simus addicti. Semel seculi contemptores effecti, non iterum illius expertamus ambitum. Deserti squalore semel electi, non denou ad Aegypti suspirerimus delicias. Quod quæsiuimus, quod elegimus, propter quod venimus, & ut simul omnia dicam, quod iam coepimus, non segniter sed feruenter perficiamus. Secundum, quod in ordine iam sequitur, ut mala admissa defleamus: cuius B. Magdalena exemplum nobis præbuit, quæ suis pro

Numer. 12.
Mala ad-
missa defle-
re ut debe-
mus.

pro delictis tanto cordis scindebatur dolore, ut lachrymarum immodicum
imbrem Domini pedibus infunderet. Quos dum lachrymis lauit, prioris
vitæ suæ vniuersas eluit sordes. Sic nos quoque domum penitentia ingressi
lugere debemus peccata & propria & aliena, quod licet omnibus & o-
mni tempore, præcipue tamen nouitijs, & primo conuersonis tem-
pore est agendum, ut iuxta Hieremiæ prophetæ monita, luctum vnigeniti
sibi faciant, planctum amarum. Quæ vnigenitum luget mater, dolore maiori
cruciatur: quippe cum non habeat superstitem alium in quo consoletur.

Luc 5.

Hierem 10.
Luctu vni-
geniti quo
sibi facere
debeat poe-
nitens.

Maximus igitur qui pœnitenti inducitur luctus esse debet, dum luctui ma-
tris vnigenitum plangentis similis imperatur. Atqui pœnitenti maior hic
causa est lugendi quam matri, quandoquidem ille animam, hæc corpus plâ-
git emortuum. Adde, quod ille mortem propriam, hæc alienam. Sed dicit
fortasse quis: Nullis obnoxius sum sceleribus, grauioribus delictis nō offendit
Deum. quid igitur plangam? Profecto haudquaquam lachrymis abstine-
dum reor, tametsi peccata non habeas grauia. Quid si propterea sint grauia,
quod tu putes leuiora? Certè nunquam non grauiter delinquitur, quoties in
Deum peccatur. Non inficior, peccata inter se vel maximo distare gradu. Sed
illud magis cauendum, ne peccatum quodvis ceu leue contempnendo, dum nō
plangitur, non remittatur. Atqui per paucis donatum est, lethalia non com-
missile. Porrò, si cui hoc datum est, sic gaudeat, ut nihilo secus lugeat, quod
itidem est, qui commisisset, nisi diuina fuisset gratia aut præseruatus, aut
remotus. Quoridem, nisi omnino talpeus sis, huius rei intra temeripsum peri-
culum facere potes, si rimari velis internos animi tui motus & affectus. In-
uenies profectò quæ ad casum præcipitem te dedissent, aut olim datura sint,
si immensa te Dei misericordia non continuerit. Nequaquam igitur tibi de-
sunt peccata, tum præterita, tum hoc penè ipso momento nascentia. Adsunt
vitia. Adeò denique velut languor quidam & interioris hominis destituta
nimium habitudo. Et quis singula recenseat, quæ cumulatim præbent flendi
materiam? Itaq; cum id genus multa nobis infinita ploranda, tertium necessa-
rium est pœnitenti, seu monacho bono, verecundia. De qua Bernardus: Nel-
cio, inquit, si quicquam gratius verecundia in moribus depræhendi queat. Verecundia
est omnium ornatus etatum: sed in tenera etate aplius pulchri-
usque enitescit. Et iterum: Quantum displicet Deo impudentia peccatoris,
tantum pœnitentis verecundia placet. Huius legimus exemplum in beata
Magdalena, quæ retro post Dominum stetit. Neque enim oculis eius audebat
se ingerere, adeò erat vilis in oculis proprijs. Considerandum verò verecun-
diam quandam esse superbia filiam, hic nequaquam laudatam, qua erubescit
quis de paupertate, de ignobilitate, de cæteris naturalibus (quæ sine peccato
fineq; scandalio eueniunt) defectibus, atque adeò de ipsis plerunq; virtutum
exercitijs. Hanc verecundiam vera non habet pœnitentia. At fortasse dicit
quispiam: De quibus ergo est erubescendum? Vereor, si dicam, ne cui stomachus
mouetur, & me pungere velle existimet: eam ob rem verbis utar non
proprijs, sed ciui Bonaventuræ, qui ea de re scribene complura enumerando,
de quibus erubescere intra nos debemus: Signum, inquit, superbia videtur
esse, nimis erubescere de illis defectibus, quos natura indidit, ut de deformi-
tate corporis, vel ruditate vocis, & similibus. De vilitate autem vestis, vel
humili-

Bernardus.
Verecundia
pœnitenti
necessaria
que sit.
Luc 7.

Verecundia
superbia fi-
lia, quæ sit.

Bonavent.
Erubescere
superba quæ
sit.

humilibus obsequijs erubescere, in paupere religioso gratis superbia est. Virtutum vel scandalum erubescere, vnde vel Deus offenditur, vel aliquis scandalizatur. Apud te ipsum erubescere de peccatis tuis, de torpore in servitio Dei, & negligenter bonorum, quae posses facere & deberes. Quod tempus defat, & profectus virtutum non crescit: de hypocrisi, quod foris vis putari melius, quam intus te inuenias. Quod vitia tua occultas, non timore nocumentum atrijs sed timore displicendi, & ne vilipendaris. Quod per bona qua offendis, vis videri & placere hominibus, vt ex his suspicentur te multo plura & maiora in occulto habere, ex quo talia foris prodeunt quasi te dolenta. Quod vix aliquem adeò familiarem habeas vnam, quem velles te in omnibus agnoscere sicut te ipsum agnoscis: quod etiam fit in confessione quandoque et si non audes peccata tua supprimere quin ipsa accuses, tamē in illis, in quibus te magis disciplicere times, ita ordinas verba p̄mittendo, subiungendo, colorando, vt minus appareant verecunda: vel si forte plus nude protinus gloriari & vis apud confessorem inde sanctus notari, qui tam humilis es, vt te magis quam necesse sit studeas confundere confitendo. Quod cum tentationibus vitiorum, maximē carnalium ita desidiosē pugnas, vt solo timore periculi vel confessionis pudore eas repellas, & quantum audes in affectu carnis arrideas, solo consensu operis & morola delectationis excluso. Et in hoc apparet maior peruersitas, quod cum facile quandoque posses huiusmodi tentationes quasi muscas immundas abigere, ex negligenter eas permittas crescere, & callescere, & cōualescere, & donec cōfortatē iam periculifores sint, & difficilis vincuntur, & conscientiam s̄p̄ius pulsando, cōfundunt. Quod ita desidiosus ad ea quae Dei sunt, & ad virtutes vel quae ad deuotionis studium pertinent, vt pudor humanus plura ex his magis à te extorqueat, quam amor diuinus. Quod ita es ingratuus Dei beneficijs, vt non solum debitas non agas gratias pro perceptis, sed etiam gratiam oblatam & paratam in vacua recipias, & negligas vtiliora ad quae runc sentis tibi arridere gratiam, & occupes te vanioribus studijs, quasi qui texit aranearum telas, quae non produrrunt ad vestimenta salutis. Quod illa ad quae teneris facienda, sic ut horae canonicae, & similia, ita negligenter & desidiosē persoluis, vt non tam meritum inde speres, quam supplicium inde expectes: quia et si verba ore vt cunque proferas, corde tamen tam vagus es & affectu frigidus, quod nec sensum orationis percipis, & deuotionis affectum, & de ipsis verbis plurima defluunt accelerando: & vtinam non multa transfilias omittendo, dum non attendas, si dixeris vel non dixeris, nisi forte ex coniectura alicuius verbi, quasi ex caudae apprehensione reputes te dixisse. Deus autem et si patienter dissimulat intendere nostras negligentias, tamen non minus odit eas, sed integrē dinumerat, districte dijudicat, seuerē puniet, nisi nos praeueniamus faciem eius in humili cōfessione, in forti satisfactione & in seriosa emendatione. Quod ad omnia quae ad corporis curam vel commodum spectant, studiosissimus es: quae vero ad spiritus profectum, vel ad supernae charitatis exhibitionem, vel ad prælati obedientiam, vel ad carnis castigationem spectant, deses es. Quod etiā hos & similes plures intaduentis defectus non terroris, non compungeris, non discutis, non corrigis, quasi Deus aliter tecum acturus sit, quam cum omnibus alijs, vt mala tua in-

Desidia in
resistendis
vicijs quāta
nobis inſit.

Ingratitudo
erga Deum
quanta.
2. Cor. 6.

Negligens
debitorum
persolutio.

Negligētias
nostras di-
numerat
Deus.

correcta non puniat, & bona neglecta remuneret. Pro his & similibus erit
bene apud te, & ab alijs ea in te dijudicari & reprehendi non mireris, nec in-
signeris, sed verecunderis semper. Hactenus deuotissimus pater ille Bona-
ventura. Quibus apposite quartum, quod pœnitentem exornet, nunc iungi-
tur humilitas. Quæ enim pœnitentia sine humilitate? Humilis quippe (*vt exornet pœ-*
verbis utr. Bernardi) & verecunda debet esse satisfactio, qua emendatur su-
perba transgressio. Est humilitas quædam in cognitione, qua quis verissima
sui cognitione sibi ipsi vilescit. Hæc est pœnitentem non mediocriter exor-
net, longè tamen nobilissima inter omnes virtutes iustos atq; ipsos perfectos qui sit.
venustat. Siquidem teste Bernardo: Magna & rara virtus est, *vt magna licet Bernardus,*
operantem magnum te nescias, & manifestam omnibus tuam te solum late-
re sanctitatem. Mirabilem te apparere & contempribilem reputare, ho& ego
ipsis virtutibus mirabilius iudico. Est vero altera humilitas in affectione, de
qua Bernardus loquens: Verus, inquit, humilis vilis vult reputari, non hu-
milis prædicari: gaudet contemptus sui, hoc solo planè superbus, quia laudes Humilitas
contemnit. Humilitatis exemplum præbuit Maria Magdalena, quæ Christi affectionis
neque commendatione, neque familiaritate clata, ad Dominis se pedes sem-
per continuit. Quintum, quod congruit pœnitenti, est patientia. Abstinen-
tiam, disciplinam, & quævis alia castigationum genera suopte consilio af-
sumpta perperi, haud est difficile. At ab alijs irrogatam sibi contumeliam & oitenti ne-
quaniunter ferre, alieno arceri imperio, aliena quam nolis molestia onerari,
hoc patientia & virtutis opus est, tanto plus habens meriti, quanto laboris. Idem.
Huius habemus exemplum in beatissima Magdalena, quæ Pharisei indigna-
tionem, sororis accusationem, atque adeò Apostolorum murmurationem Matt. 26.
(*vt cæteras interim quibus hæc vita plena est, molestias racciam*) patientissi-
mè tulerit. Sexto, verum pœnitentem decet colere quietem. Quietem dico nō Quesanda
inerriam, non ignauiam, non desidiam, sed ocium sanctum. Est enim quies pœnitenti
quædam, ad quam peruenire, non exigui est negotijs. Est quies cordis, vide-
lites ab occupationibus circa creaturem animo seriatum esse, à distractioni-
bus mentis Deo vacare, imperturbatum Deo sabbatum agere. Huic quieti
per multum confert negotijs similiter exterioribus, quatenus cum obedien-
tia, tum charitas admittit se abdicare, nulli rei nisi spiritualis, profectus
non nihil adferat animum dare. Siquidem qui rei cuiuslibet animum vult suū
implicare, tumultus etiam varios, perturbationes atque distractiōnes cor-
dis ferat, necessitatis est. Primum, inquit, Seneca, argumentum mentis compositæ Seneca.
est, posse & consistere & morari secum. Maria Magdalena hic quoque suo non
debet nobis. Sed iste enim ad pedes Domini, & contemplationi adhuc perhi-
betur vacans, ut à sorore quoque accusaretur.

Sepimum, est silentium amare. Nam si lingua, teste Apostolo Iacobo, *i-* Iacob. 3.
gnoq; & vnueritas inquietat, que maculat totum corpus, & inflammat rotam Silentium
naturæ nostræ & flammat à gehenna, inquietum malum, plena veneno mortifero. amare vt
Esi iesu qui lingua non refrenat, vanæ est religio. Quod frenum, quæfo, ut illius debeat pœ-
nitens. possit pœnitens, præfertim nouus, sua inferre lingua atque silentium: Beata Iacob. 1.
Magdalena cum Dominus silentij cerneret culericem, adeò ut ne accusato-
ribus quidem responderet, non passus est illam silendo fame iacturam face-
re, sed respondit ipse pro ea exprobrantibus illi verbum, & probro exemit

Rrr

omni;

Psal. n. 8. omni. Silentij tum latidem, tum vtilitatem non minus experientia quam i-
ctione nōrunt, qui huius sunt obseruatorēs.

Loquendū Octauum, si loquendum fuerit, vtilitatem sermonis breuitate exornat.
vti sit p̄ceni Mariam Magdalēnam vbi cunque in Euangelio legimus locutam, aut cum
tenti. Christo, aut de Christo sermonem, & hunc breuem habuit. Nonum, s̄tō
dientiæ promptitudo. Magdalēna etiam inde commendatur, vbi vocans
fororem dicentem: Magister adeſſ & vocat te, confestim vtaudiuit, surrexit
Obedientiæ occurrit. In quo vno ostendit, quam in cæteris ad obedientiam deuota fuit.
prōptitudo. Vtinam sic nostra foret obedientia & integra & velox. Hodie permaluit
loan ii. commendatur, qui vel longa persuasione inductus, tandem acquiescit. Nam
eorum est omnino damnabilis abiectio, qui nunquam nisi quod pro eorum
arbitratu iubetur, libenter parent, dicentium: Non idē ad ordinem vni
vt hæc aut illa facerem. Quasi lege præscripta ante cauissent quam profi-
rentur vbi vellent, vbi non vellent obedire: cūm potius si recto & impia
sunt animo profesi, obedientiam promiseré licitam, rationabilem, fini-
ceptione omnem. Quam tamen et si nemo fuissest professus, virtus ipsa sensu
commendaret, & imitandi Christum propositum abnegationem propriam
nemini non indiceret. Decimum, quod p̄cidentem cumprimis iuvat, v-
Dei amor feruens. Hic omnem p̄cidentiæ laborem, vniuersum pondus dñi
& æstu ad eadē leuia facit spiritui, vt propemodum carni etiam ipsi fane sua
uiia. Quare demandæ carni cūm semper magnopere sit infistendum, cōdi-
tissimum est cunctis alijs p̄cidentiæ exercitijs amorem preferre. Nihil
nim ad eadē carnem domat, nihil sic eius æstum extinguit, nihil ex quo con-
scientias illius cohicit, ac Dei amor: vt pote qui vnu plus potest in carnem v-
no die, quam exercitia castigationum alia sexcentis. Nam carnis castiga-
tiones vicia debilitant, at amor consumit penitus. Exemplum habemus in bo-
ata Magdalena. Hanc namque tam feliciter quam subito, quid mutari? Quid
tam perfectè purgavit? Quid contemptum & mundi & sui tam repente con-
duxit? Quid cor eius tam profundè vulnerauit? Quid præsternas in ea carnis
lecebras resecauit ad eadē? Quid denique Christo per omnem vitam tam fau-
liarem reddidit? Profectò ardentissimus amor. Sed de hoc satis.

Vndeclimum, est compassio ad proximum. Hæc ex misericordia oritur,
qua eadē p̄cidenti est necessaria, vt frustra suis delicti flagitet miserici-
di, anisi delinquenti misereatur & ipse. Mādauit aut nobis Deus talē amore la-
bere erga proximum, qualē ipse habet erga nos. Vnde cū redamare Deū nō pos-
sumus, eo quo ipse nos diligit amore: quippe qui prior, q nō accepto merito,
qui indignos, qui deniq̄ gratis, hoc est, cōmodi nihil à nobis expectas nos di-
ligit, qui denique ignoscit nobis atque adeo benefacit: Nos verò nequam
illius amorem præuenire possumus, vt amando sumus priores: Sed nega-
gratis, neque sine merito illum amamus, nec velut indignum, qui amari
dignissimus: item neque benefacere illi possumus, neque ignorare. Confi-
tuit nobis proximum, in quem hæc omnia exercendo vicem suo repen-
tis amori. Quem pietatis seu compassionis affectum habuerit beata Magda-
lena, primum ad Christum, tanquam ad caput, deinde etiam ad eius mem-
bra, id est, ad proximum, significatur per effusionem vnguenti, quo caput
Christi vnxit & pedes. Palam est etiam partim ex Euangelio, partim ex ob-
scriptione

Compasso
ad proximum
quam sit p̄c-
nitenti ne-
cessaria.
Matt. 7.
Marc. 4.
1. Ioan. 4.

scriptione vitæ eius, circa crucem, circa sepulturam, circa conuersionem itē proximorum ad fidem, quam sollicita, quamq; sedula fuerit. Duodecimum, est deuotio ad Deum, qua mens prompta fit ad omnia, quæ Deo nouerit pla-
ceret. Nunquam laude satietur diuina: nihil quod diuinum spirat cultum, fa-
stidiat: nihil quod mortificationem postulat sensualis hominis, refugiat: quæ sit
detracteret nihil, quod infert pro Christo labore: non recuset quod tollit
quietem: nullis impensis, nullis tandem viribus pro honore Dei parcat. Ta-
lis fuit beata Magdalena, propterea acceptissima Deo, qui est benedictus in
secula. Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

Praeminentia decem beatae Marie Magdalene que sint.

Sermo IV.

Vbi abundauit delictum, superabundauit & gratia Romanorum 5. Ad com-
probandum huius verbi veritatem, fratres charissimi, nō aliunde no-
bis testimonium petendum est, quam ab ea cuius hodie agimus me-
moriā, æquè nobis dulcem & festiuam. Siquidem ipsius vitam contem-
plantibus (si pensamus cuiusmodi ante, cuiusmodive post conuersionem
fuerit) liquido constabit non minus gratiam in ea atque delictum abunda-
se. Tanta enim gratia, tanta in ea charitas abundauit, vt pleriq; nec immerito
quidem post Ioannem Baptistam excellentiorem ei tribuant gradum sancti-
tatis. Porro præter gratiam illam gratum facientem seu sanctificantem, qua
multis illustrium fuit superior, alia decem à Christo meruit insignia, quæ
privilégia seu præminentias atque prærogatiua vocamus: vt pote quæ in
ceteris sanctis aut non adē perfecte, aut omnino non reperiuntur. Princi-
pio igitur, eius conuersionem plenam contritione locamus, & pœnitentiam Conuersio
non vulgarem. Siquidem paucis admodum sanctis donatum est, qui graui & B. Mariae
multorum criminum sarcina abiecta, pœnitentiam perfectissimam sint af- Magdalene
secuti. Nam si vt diuus Augustinus refert) paucissimi sunt tantæ felicitatis, vt quam fuerit
ab ineunte adolescentia nulla damnabilia peccata commiserint. Et beatus perfecta.
Ambrosius dicat facilius se inuenisse, qui recte seruauerit innocentiam, quā Ambros.
qui congrue egerit pœnitentiam (quod tamen de perfectissima pœnitentia,
quæ non solum errata castigat, sed etiam vnde delicta oritintur, peccandi af-
fectiones extinguit, intelligendum est) conficitur pro singulari munere,
beatae Magdalene præstitum vt tam grandi vitiorum collunie erepta, pœni-
tentiam faceret dignissimam, peccata simul ac virtus resindens, mundanasp
affectiones diuinis amoribus commutans. Hæc autem eius pœnitentia quam
grata fuerit Christo, quam execrabilis mundo, pœnitendi initia eius in Euā.
gelio laudatissima testantur, quibus elucet conuersionem eius (quippe quæ
exuberantissimo ferore, singulariqt; perfectione fuit inchota) excellentissi-
ma charitate consummatam. Siquidem primo accessu mox illud perfecte cō-
pleuit, quod Apostolus monet: *Sicut exhibuisti membra vestra seruire immundi- Rom. 6.*
ns & iniquitat ad iniquitatem, ita nunc exhibete membra vestra seruire iustitiae in
sanctificationem.

Rrr 2

Altera